

آیا باید آموزش و پرورش را استثنا کرد؟

ورود رسانه به مسائل تنبیه دانش آموزان و نحوه انعکاس آن باید به چه صورت باشد؟

ماجرای تنبیه بدنی دانش آموز همدانی، واکنش و اعتراض وزیر آموزش و پرورش به نوع انعکاس خبری آن را به همراه داشت؛ یک استاد علوم ارتباطات درباره نحوه ورود رسانه‌ها به اخبار حوادث آموزش و پرورش می‌گوید نمی‌توان نسبت به کارکرد نظارتی رسانه بی‌تفاوت بود.

به گزارش ایسکانیوز، آموزش و پرورش به واسطه گستردگی اش -۱۰۵ هزار مدرسه در کل کشور، حدود ۱۳ میلیون دانش آموز و یک میلیون معلم- می‌تواند بستر حوادث مختلفی باشد شاید به همین دلیل است که هر چند وقت یکبار شاهد بروز حادثه‌ای در مدارس کشور هستیم.

یک روز خبر می‌رسد، خانواده دانش‌آموزی به معلم حمله کرده و او را مورد ضرب و شتم شدید قرار داده و روز دیگر خبر تنبیه بدنی دانش‌آموزان یا تعرض به آنها رسانه‌ای می‌شود.

در این گزارش صرف نظر از ریشه‌های وقوع چنین حوادثی در مدارس بر روی نحوه ورود رسانه‌ها به این اخبار به اصطلاح حوادثی آموزش و پرورش پرداخته‌ایم.

در ماجرای که اخیراً اتفاق افتاد، تنبیه بدنی یکی از دانش‌آموزان استان همدان و پخش آن از خبر ۲۰:۳۰ با واکنش وزیر آموزش و پرورش همراه شد و او در قالب مطالبی در توئیتر و یادداشت اختصاصی با کنایه به این موضوع عنوان کرد: آیا زیر سوال بردن تلاش یک میلیون معلم با روایت ناقص و پخش سراسری خطای یک معلم جوانمردانه است؟

او در بخشی از یادداشتی که درباره این موضوع نوشت گفت: گرچه وجود نازنین کودکان و نوجوانان و روح لطیف و تأثیرپذیر آنان نباید تحت هیچ شرایطی موجب آزار و تنبیه حتی لفظی قرار گیرد، لیکن اگر یک معلم در میان بیش از یک میلیون همکار فرهنگی و در یک کلاس از ۶۰۰ هزار کلاس این مرز و بوم به هر دلیل موجب خطای حرفه‌ای شد، آیا باید آن را به این نحو تخریبی رسانه‌ای کرد؟ این سؤال و پاسخ آن هرگز به معنای تلاش برای نادیده گرفتن و صرف نظر کردن از این خطا نیست بلکه اشاعه این خطاها آن هم از طریق رسانه ملی - که ان‌شالله بینندگان پرشماری داشته باشد - کم‌کم به عادی شدن این گونه خطاها و گسترش آن کمک خواهد کرد.

در گفت‌وگو با دکتر اکبر نصراللهی استاد علوم ارتباطات و رئیس دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه به بررسی این مقوله پرداختیم که رسانه در برابر حوادثی همچون تنبیه بدنی، تعرض یا خشونت علیه دانش‌آموز و معلم که در بستر مدارس رخ می‌دهد باید سکوت کند آن هم با این استدلال که انعکاس این مطالب باعث تخریب جایگاه آموزش و پرورش می‌شود؟ اساساً ورود رسانه به این مسائل و نحوه انعکاس آن باید به چه صورت باشد؟

نصراللهی در این گفت‌وگو اطلاع‌رسانی را مهمترین وظیفه رسانه‌ها دانست و تأکید کرد: مردم حق دارند اخبار مهم را از رسانه‌های کشور دریافت کنند و این حق به اخبار خوب و بخش خاصی از کشور محدود نیست.

کارکرد نظارتی رسانه؛ انتظاری که مردم دارند

او با اشاره به نقش‌های راهنمایی، رهبری و سرگرمی رسانه‌ها، نظارت بر بخش‌های حکومتی و خصوصی را از وظایف دیگر آنها دانست و تاکید کرد: مردم از رسانه‌ها توقع دارند در کنار مراکز نظارتی رسمی بر عملکرد دستگاه‌های مختلف نظارت و انحراف و اشکالات احتمالی را مطالبه و پیگیری کنند.

کارکرد رسانه مانند روابط عمومی سازمان؛ انتظاری که مسئولان دارند

البته نصراللهی معتقد است که اگر بخواهیم از جایگاه مسئولان به ماجرا نگاه کنیم، آنوقت اوضاع فرق می‌کند چون آنها از رسانه انتظار دارند همانند روابط عمومی‌های دستگاه و سازمان فقط اخبار مثبت را به صورت یکطرفه به نفع آنها انعکاس دهند و در بُعد نظارتی و اطلاع رسانی صحیح و سریع فعال نباشند این در حالی است که در مقابل، مردم از رسانه‌ها انتظار دارند اخبار را بدون کم و کاست منعکس کنند و در حیطه وظایف خبری خود نقش نظارت را پررنگ ببینند و عملکرد وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها را از جنبه‌های مختلف در نظر بگیرند.

آیا باید آموزش و پرورش را استثنا دید؟

این استاد علوم ارتباطات به ماجرای پوشش خبری تنبیه‌بدنی دانش‌آموزان همدانی و انتقاد وزیر آموزش و پرورش اشاره کرد و گفت: در ارزیابی پوشش اخباری که با خشونت همراه است مانند تعرض یا تنبیه‌بدنی دانش‌آموز یا خشونت علیه معلم این سوالات مطرح است که آیا رسانه غیر از واقعیت را منعکس کرده است؟ اگر این خطا و اشتباه رخ داده آیا رسانه باید در انتشار آن آموزش و پرورش را استثنا کند؟ در پاسخ باید گفت که آموزش و پرورش استثنا از نظارت نیست و قطعاً وزیر آموزش و پرورش هم این مسئله را قبول دارد که اخبار وزارتخانه‌اش نباید از نظارت رسانه استثنا باشد و همانند سایر بخش‌ها و وزارتخانه‌ها باید در معرض نقد رسانه قرار بگیرد.

یک نگاه اشتباه و غیرتخصصی

رئیس دانشکده علوم ارتباطات و مطالعات رسانه بر این باور است که کار رسانه، تخصصی است و مسئولان مختلف باید اجازه بدهند رسانه‌ها با نگاه تخصصی کار خود را انجام دهند و به آن اعتماد داشته باشند حتی برای حل مشکلات از رسانه کمک بخواهند نه اینکه مانع انتشار اخبار شده و از رسانه انتقاد کنند. در ماجرای اخیر اینکه وزیر آموزش و پرورش پخش خطای یک معلم در تنبیه‌بدنی دانش‌آموز را زیرسوال بردن خدمات یک میلیون معلم می‌داند، اشتباه و غیرتخصصی است.

نصراللهی بیان کرد: قطعاً همه جامعه می‌دانند که تنبیه‌بدنی اقدامی شایع در مدارس کشور نیست و معلمان با مشکلات متعدد مدارس دولتی و حقوق اندک با حداکثر تلاش در حال فعالیتند اما ممکن است در بین برخی خطایی رخ دهد که در مرحله نخست باید آموزش و پرورش به آن رسیدگی کند و با عملکرد به موقع خود یک میلیون معلم کشور را از ماجرا مبرا کند.

وی یادآور شد: برخی اخبار ممکن است محلی باشد اما کارکرد ملی و بین المللی داشته باشد و با توجه به اهمیت موضوع و ارزش خبری عجیب و استثنای در سطح ملی هم مهم باشد مثلاً ماجرای تعرض به دانش‌آموزان در دبستان اینگونه است یعنی اگرچه خطا در یک مدرسه رخ داده اما حساسیت ملی را به همراه دارد.

این استاد علوم ارتباطات تأکید کرد: در انعکاس اخبار حوادث باید ملاحظاتی هم وجود داشته باشد و هدف اصلی اطلاع رسانی و هشدار دادن به آموزش و پرورش برای جلوگیری از تکرار ماجرا باشد از سوی دیگر بهتر است رسانه‌ها در کنار اطلاع‌رسانی، نظرات کارشناسان را هم منعکس کنند تا مثلاً مشخص شود ریشه‌های وقوع تنبیه بدنی یا خشونت در مدارس چیست، چه کاستی‌هایی در این رابطه وجود دارد و چگونه می‌توان با آن مقابله کرد.

نصرالهی بیان کرد: علت اینکه برخی معتقدند اخبار خشن در رسانه منعکس نشود این است که انعکاس گسترده این نوع از اخبار باعث می‌شود این مسائل عادی سازی شده و حساسیت جامعه نسبت به آن کم شود بنابراین انتشار این اخبار باید با در نظر گرفتن مصالح جامعه باشد تا علاوه بر توجه به حق دانستن مردم، امنیت روحی و روانی آنها نیز به چالش کشیده نشود.

تسنیم

انتهای پیام /